

MÖRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és kulturális hetilap.

Lét. III. Évf.

Márkisevci, 1924 szeptember 14.

Broj 37. Szám.

Vera, národnoszt i politika.

Trí dugoványa, stera sze v tom prósztom vszakdenésnyem 'zítki tak na gószto ma nūcajo. Trí dugoványa, kí sze edna sztóv drúgov rade navkúper nūcajo, bojdiszi v haszek te edne med trémi, ali pa v haszek tisztí lúdi, kí je naszkúpno nūcajo. Nigdár je pa tó vkúper vézanye nē tákse, ka bi ednomi ali ovomi na skodo nē biló, záto je té trí vkúper mesati nē namesztno, zhája naj od koga stécs.

Vero mešati v politiko je náj neszpamotnése. Vera je vszákoga csloveka privátno szvéto dugoványe, stero postúvati kak vszákoga poszameznika edino, postúvati moremo. Isztina je ka mámo príliko znati gda sze vera dobro gori ponúca za polticsne cíle, ali tó je szamo doticsnika polticesen mañóver, kí je za nyega oszebnoszt i politiko v haszek, nigdár je pa nē v haszek tiszte vere. Méšati vero v politiko, je kvarjényé ogléda vere csisztócsi, túdi vernikov szami. Záto vero v politiko méšati je nē szamo szramota, nego i túdi greh. Szpameten cslovek toga ne csiní.

Jeszte pa escse drúga vera túdi. Tó nikáki vecs stímajo kak ovo drúgo. I rávno záto, ár jo vecs stímajo, je nē ménsega obszojényá vrédno nacionalizem v politiko méšati, ár je tó pá na velko skodo tiszto mi cíli za stero je organizácija osznována, nē v máloj meri pa túdi indirektno dr'závi szamój.

Poznamo v nasoj dr'závi vecs táksi národní organizácij, kí cíli je (csi szamo na papéri) rászúrjávati nacionálno míszel. Znáno nam je dobro, ka szo té organizácije nikaj drúgo nē, kak túdi polticesne igracse, priganjácske edne ali drúge szkúpíne, i tó z dr'závnov pomocsjöv. I ka je tó tak, szo na razpolago nē edni dokázi. Motto májo od zvúna: lúbi dr'závo, záto dobíjo podporo, na znótaj szo pa preganyácsi, teroristi vszē lúdi, kí polticesna ogvúsanoszt je drúga, kak za stero oni szlú'zijo. (Példa zádnýi od Pribičeviča vkúper pozváni gyúléš vszē nac. org., kí bi naj szkúpno nasztópíli dénésnyoj „nē Pribičevičovoj vládi“.)

Ali trbē nac. organizácije za obsztoj edne dr'záve? Nē, nego trbē ravnitelov (vszakokrátí) isztinszko i ómorno delo za národ. I csi bi vszedno trbelo, szo tó nac. organizácije? Vsze ká'ze nató, ka nē, ár csi bi bilé, bi bíla szamo edna mogócsse, ár je za temelj szamo eden cíli. Jeszte ji pa vecs i sze med szebov nē ednók bijejo i kolejo. Tó pa escse bole potrdí nase trdítvi.

Lúdi ogrízávajo, za doszég nyenoszt szvoji szkriti cílov szo na vsze prípravni, tak szo té nē za nacionalizem, nego za politiko. Vszémi neprílikami sze szamo vrá'zi národ. Csi pa ti vládájócsi delajo za národ i ga v

vérsztvenom sztáni za zadovolnoga narédíjo, je národ brez vszákoga drúgoga nájbógsi szteber za dr'závo.

Podpora, kí sze túdi z nasi dácsó-fillérov dáva za tákse org. bi sze, vecs kak gvúšno, dosztájala od tocsse poskodúvani Prékurcov, od povódní poneszrecseni drúgi krajín, nē pa táksi organizácij, kí szo na 'zaloszt dr'závlánom. Vsze császt pa tiszto mi org. kí te isztinszki cíli z ómornim djányom szlú'zijo, ali v politiko jo ne méšajo.

Vera, národnoszt i politika szo trí dugoványa, kí szo vszákoga za szébe i nē edno v drúge haszek za gori ponúcati.

zápor obszojeni (szamo prékmurszki.) Vsze tó je pa nē zadoszta i je túzen sors túdi pajzlató 'zívino doszégno, je túdi 'z-nyimí prepovédani vesz obracsáj Prékurszki lúdjé rávnotak kak nyl 'zívina szo vszi ednákó grajani v szvojem, od sztvoritela nyim podánom gíbanyi. Kak nász da-lecs ripe'la tó?

I csi je 'ze' tak te nedúzen pesz na tó obszojeni, náimre kí je lászt Prékurcov, ka ne pre-trgoma privézani moré bidti, zakaj sze nyemi niti tak nedá mér i rávno od nyegvóga nájvéksega neprijátela, — od púca. Tú sze pa naj ne csútíjo za krivce vszi púcovje, ár je tú szamo eden púc prizadeti, tó pa tiszto, kí je: 1.) v Márkisevci szkoro edno dēta sztrélo, gda je na dvóri sztojécsega psza sztréla; 2.) na nyegvo priglásenyé vsze Rakičanszke psze, zdrave i nē bete'zne, pokoncsati dao i 3.) kí je v nedelo v M. Soboti g. Ostererovga psza v domácsem dvóri privézanoga na lanci doli sztrélo. Tó je tiszto púc, nájvéksi neprijátel prékmurszki pszöv, kí je z szvojimi vnó-gimi presztópki dönok pri ob-lászti, mogócsse rávno záto prelúblen.

Pítati moiemo záto zdaj 'ze, gnáni od nájzádnýega dogodka, kak je tó mogócsse, ka sze ednomi táksemi csloveki ne prepové nosziti púksó i túdi szploh táksa szlú'zba. Ka je té cslovek nevarén na cslovecse 'zivilénye, míszlímó je zadoszten dokáz v dvóri Osterera. Púc pijen, puska 'znyim, sztrlí v dvóri prevrzenoga psza okoli stero ga odíjo lúdjé i sze spilajo déca. Bi moralno zadosztsenyé biló za jávnoszt da osztáne toga púca 'zivilénye csi bi 'ze on posztréla ali bujo stero dēte ali csloveka? Ali zvún masztne plácse ka bi nyemi vzéli? Záto za prébiválsztvo, kí je méríj potrében, je szamo edno zadosztsenyé mogócsse i tó: prvlé kak bi sze po nyegovoj neszpametnoszti véksa neszre-csa zgodíla, naj té Rakičanszki púc z szlú'be vó vr'ze, za té neszrámen dogódek pa osztro kaznúje, — Tó szmo szí na szvetlo prineszti za dúznoszt dr'záli, mogócsse bi competentno oblászti tó — pozábíla.

Kak sze razdelí Vogrszki predbojnszki dúg.

Na podlagi mirovne pogodbe Vogrszki dr'závni predbojnszki dúg morejo vsze tiszte dr'záve túdi nosziti, kí szo sze na kvár Vogrszke pobojni povéksale. Po dugsoj konzultáciji zavúpnikov angléski kapitalisztov je rezulztát szledécsi: Vogrszka plácsa 47.7%,

Austria 1.5, Csehoszlov. 14.9, SHS. 14.1, Románia 21.8, Fiume 0.7, Lengyelszka 0.07% z toga predbojnszka dugá. Tá skále sze pa do 1931-ga podigne léko pri tiszto dr'závaj, pri steri sze vérsztveni sztán pomore.

Radičovi v Prékurji.

PÜCONCI 7. aug. Pred pár dnévami je k nam eden agitátor prisao razglásat velki gyúléš za Prékurje v iméni Radičove partáje. Trdíto je da príde túdi szam Radič i 'zena i 20 posz-lancov. Szezná, da je tó szamo propaganda bíla za véksi obíszk, ka je pa nē isztina bíla, ár je Radič niti v míszli nē meo v Prékurje prídti. Kak vsze drúga

obecsávanya, tak túdi tó je vó osztalo. Csirávno szo pa Radiča za propagando ponúcali, je na gyúléš malo lúdi prislo. Kak je viditi je lúdem 'ze túdi zadoszta z té demagogie. Zvún ka szo sze lúdjé malo szmeháli i ka szo ednoga Kleklinovoga csloveke z gombasnicami z napikali, sze drúgo nē zgódílo. Csednoga trósz-tájócssega pacs niká nē.

Carina na psenico poménsana.

Kak szmo 'ze predkrátkim píszali da sze vláda príprávla zbríszati carino na melo, sze je té dni zgódílo. Melo, ka je szamo za exportóre velke vrédnosztí, je dovoljeno brez carine pelati vó v túhínszke dr'záve, dokecs za kmeta pomócs potrébno carina na zrnye je ne zbríszana nego szamo popúscsena i tó pri pse-nici za 100 kg-ov od 20 Din na 16 pri 'ziti, pa z 20 na 10 Din carine. Tak sze godí v kmetskoj dr'závi, gda szam kmet ne ravna.

Ujabb görög--bolgár konfliktus.

ATHÉN. Topolnice mellett bolgár komitácsi bandák megtámadták a görög őrséget, azonban rövid harc után vissza üzték őket. Poroje mellett bolgár bandák egy görög katonát megöltek és egyet súlyosan megsebesítettek.

Je vsze mogócsse!?

V Prékurji nē szamo prékmurcem ide szlabo nego i túdi nyl pésztoj 'zívini. Od zacsetka zaszedbe szo vszi prékmurci madjaróni, vszi pszi i mácski szo zbéšnyeni, zayolo toga na vecsni

Mindenki megkapja a beutazási vizumot.

A kormány új rendeletével fokozni akarja az idegen forgalmat. A hatóságoknak előzékenyen kell bánni a külföldiekkel.

A kormány a beutazási vizumokról új rendeletet adott ki, amelyek nagyban megkönnyítik a beutazási engedély megszerzését. A rendeletnek, amely teljes részletességgel csak most került nyilvánosságra, főbb rendelkezései a következők:

1. A külföldi SHS. konzulátusok kötelesek minden hosszadalmas kérvényezés nélkül bárkinek megadni a három hónapra szóló beutazási vizumot az SHS királyság területére.

2. Abban az esetben, ha az utazás célja valamely jugoszláv fürdőhely látogatása, úgy a vizumot 10 dináros kedvezményes áron kell megadni. Az utlevél tulajdonosa ilyenkor a fürdőhely igazgatósága által kiállított irással köteles igazolni, hogy a fürdőhelyen legalább 14 napra lakást bérelt.

3. Az utleveleknek a beutazáskor való láttamozása a határon történik. A határrendőrség főnöke személyével felelős azért, hogy alantás közegei az utazóközönsséggel a legudvariasabban bánjanak és semmi fölösleges kellemtelenedésnek ne tegyék ki az utasokat.

4. Az idegeneknek a hatóságoknál való személyes jelentkezése a jövőben szükségtelen. A beutazási vizum minden utólagos hatósági jóváhagyás nélkül három hónapi tartózkodásra joga-

sit. Az utazó csak arra köteles, hogy a lakásadóival, vagy a hotel portásával elküldje utlevelét láttamozás végett a rendőrségre. Ez a láttamozás az egész tartózkodás idejére érvényes. Az utlevél tulajdonosa utlevelét 24 órán belül visszakapja. A kijelentkezéshez az utlevél láttamoztatása nem szükséges.

5. Az idegenekkel érintkező rendőrhatalóságok kötelesek a felekkel szem-

Pravo

SCHICHTOVO-milo z znamko „JELEN“

varuje Vaše drago perilo.

Pri nakupu pazite na ime

„Schicht“ in na znamko „Jelen“!

A kínai kormányt meg akarják menteni a nagyhatalmak.

— Véres harcok Sanghai mellett. —

PÁRIS. A nagyhatalmak Pekingben diplomáciai képviselőik útján közös lépést tettek a kormány megmentése céljából. Kijelentették, hogy hadihajóikkal készek a Jang-csekiang torkolatát neutralizálni és gondoskodni arról, hogy a polgárháborúban külföldi alattvalók sérelmet ne szenvedjenek. Az együttes diplo-

ben a legnagyobb előzékenységet tanúsítani. A rendőrség és a vámhivatal személyzetét csakis hozzáértőkből szabad összeállítani, ne hogy illetéktelenek, garázdálkodásai veszélyeztessék az utazóközönsség nyugalma.

6. Az állomásokon szolgálatot teljesítő csendőrök nem viselhetnek szuronyos fegyvert, csakis oldalfejevert, amely a szolgálatot jelképezi.

megakadt és a kiniak az európai negyedbe menekültek, amelyet a külföldi hajókról partra szállított tengerészcsapatok védelmeznek. Sok száz sebesültet szállítottak a kórházakba, köztük polgárok is vannak. Az ellenséges repülőgépek bombákat hajgálnak.

Három évre ítelték

a csernelavci csecsemőgyilkos cselédleányt.

MARIBOR. Mint annak idején megirtuk már, Titán József Černelavcei kereskedő cselédleánya, Kercsmár Lina, aug. 10-én áldottállapotának lejártára való hivatkozással szabadságot kért, amit gazdájától kapott is. Másnap azonban a lány visszaállt, de már „üresen“. Kérdésre nem válaszolt ami gyanút keltett s Titán a csendőrségnek jelentést tett. A leányt letartóztatták s átadták a bíróságnak. F. hó 10-én volt ez

A rádióláz.

1922 augusztus 5-én adtak hírt a lapok arról az új világcsodáról, amelyet pár héttel előbb, a szan-franciskói shiner-kongresszus alkalmából mutattak be a világnak, s amelyről akkor azt irták, hogy „forradalmilag befolyásolja a hirszolgálat és gondolatkövetés minden eddigi formáját“.

Az akkor pár hetes rádiómozgalom rövid pár hónap múlva valóságos pszichózis erejével ragadta meg az amerikai közönsséget. Főként a new-jersey-i híres Carpentier—Dempsey-féle boxmérkőzés tette az új drótnélküli telefont népszerűvé, merete nagy meccs minden mozzanatát az Egyesült-Államok egész területén felállított magnavox-készülékek segítségével milliók és milliók kísérték figyelemmel, sőt a Westinghouse Comp., a rádiókészülékek legnagyobb amerikai gyára, még arról is gondoskodott, hogy a feszülten figyelő tömegek még a meccs hangjelzéseit és a végén felzúgó tapsorkánt is hallhassák.

A rádiókészülékeket gyártó üzemek egyidejűleg gondoskodtak arról is, hogy ezeken a ritka szenzációkon kívül és a tömegekre számító magnavox-csodákon kívül, a magánfelekre érdekes és az egész napot kitöltő programokat is adjanak: pontos időjelzést, időjárás-jelentést, tőzsdei kurzusokat, délelőtti sétahangversenyt, délutáni tudományos előadásokat, délutáni teához tánczenét, estefelé általó gyermekmeséket, késő este a Metropolitan operaelőadásait, s utána ismét tánczenét.

Budapesten a Telefon Hírmondó hazájában, ez — így elmondva — talán nem is tesz olyan nagy hatást; de ha meggondoljuk, hogy mindez drót nélkül, vezetékek nélkül megy végbe, ha

meggondoljuk, hogy néhány alkotórész megvásárlásával bárki is, felsőgimnázisták is, megépítették maguknak a készülékeiket, hogy egy titokzatos kapcsoló ide-oda tologatásával most ezt, majd meg amazt a leadóállomást foghatom föl száz, meg száz kilométer távolságról, s hogy végül bármely készüléket át lehet alakítani hangosan szóló készülékké, amelynek hangját tehát már nem csupán egy ember, hanem egy egész teremnyi ember hallhatja, — elgondolható, minő forrongást, mennyi új ötletet, tervet és lehetőséget hozott magával az új világcsoda.

Az első karácsonyra már annyi megrendelése volt a gyáraknak, hogy csak a legnagyobb protekciójú vevők tudtak egy-egy készülékhez hozzájutni. 1922 végéig majdnem 2 millió fölvevő-állomást adtak el a gyárak s 1923 végére minden 40-ik amerikai és minden 6-ik amerikai családnak volt egy-egy rádiókészüléke. Ezzel a tömegnyi fölvevőkészülékkel a leadóállomások is tetemesen fölszaporodtak, hiszen a rádióláz valóságos sporttá lett, amely minden addigi sportot, futballt, boxot lehengerelt; s az emberek már nemcsak arra törekedtek, hogy a levegőben cikázó hullámokat kapkodták el, hanem Mr. Green arra is törekedett, hogy szíve bálványával, Miss Violettel közvetlen üzeneteket is válthasson, bár az egyik New-Yorkban, a másik pedig Bostonban élt. Ilyenformán ez év tavaszáig 35.000 leadóállomás van Amerikában forgalomban.

Az új találmány mindent felforgató hatására nézve jellemző, hogy pl. elsőül a chikagói rendőrség vezette be nyomban a hivatalos szolgálatba is: minden poszton álló rendőr kapott az ócére egy broadcasting (messzire szó-

ró) állomást, egy patrontáska nagyságu felvevő és hangosan szóló szerkezetet, amely a központi rendőrigazgatóság által használt hullámhosszra van beállítva. A szükséges antennadrótokat a rendőrök kabátjába varrják bele zezugosan. Ilyenformán minden rendőr közvetlen összeköttetésben van a főkapitánysággal és rövid úton kapja meg az utasításokat. Ugy hogy ha valahonnan betörést vagy tüzet jelentenek, az egész odatartozó körzet rendőrei a jelentést követő másodpercben már figyelik az uccát, az embereket s megtehetik a kellő intézkedéseket a tettesek elfogására, az utasított szabaddontartására, stb.

Rövidesen kialakultak a nagyobb rádióközpontok, leadóállomások, amelyek egy up-todate szerkesztőség és egy leleményes hangversenyiroda nagyszerű készülékkel kitűnő programokról gondoskodtak. Ma már óriási szimfonikus zenekarok és a világ első énekesei és énekesnői szolgáltatják a rádió zenei részét; Amerika elsőrangú tudósai rendszeres egyetemi kurzusokat tartanak a rádió segítségével; a parlament üléseinek külön hullámhossz jár ki s a Wild-West farmerje blokkházában ülte és brandy-jét szopogatva hallgatja az igen tiszteletreméltó szenátorok beszédeit a Drybill (antialkoholista törvény) mellett. Az amerikai egyházak is természetesen nyomban felismerték a találmány propaganda-jelentőségét: szószékeik előtt felállították a mikrofont s ma már minden lakás végighallgathatja a reverend prédikációit. De az amerikai katolikusok még tovább mentek: a római Szent Péter-téplombao is fölszerelttek néhány — nagy hullámhosszal operáló — mikrofont, sőt legújabb híradás szerint, a Vatikánban is fel-

állítottak leadó antennákat, úgy hogy a pápa szimbolikus fogsága ezzel a ténnyel valósággal megszűnt: a szent-anya közvetlenül érintkezhetik a tulsó hemiszférán élő hívőivel s a Sztina világhírű férfi énekkarát ma már Washington is hallgathatja.

Stephenson vasutja előkészítette a 19-ik század második felének ipari forradalmát; a régi dilizsánszos országutak és a vontatóhajók letűnésével szűnt meg tulajdonképpen a feudális korszak, s az új, ipari korszak két szárnya a vasút és a telegráf volt. Ámde a telegráfdrótot az országhatárokon el lehetett vágni, a vasutak ele sorompókat lehetett állítani: az embert az embertől el lehetett választani. És még a repülőgépet is lelőhette a védőágyú, vagy megtámadhatta a repülő-vadász.

A rádiófonó villamos hullámait diadalmasan röpülnek keresztül a határokon. Ideig-óráig még megpróbálkozhattak a kormányok, hogy megszabják a hullámhosszok maximumát s az európai duodec-uralkodás megkísérlik majd az állami monopóliumos, leplembált gépek ellenőrzését. Mint ahogy akadt annak idején kormány, amely csak azzal a feltétellel engedélyezte a vasutat, ha jobbról-balról deszkafalait építik körül a vaspályát, nehogy a gyorsan rohanó vonat látása a békés polgárok idegeire menjen.

De ezek a próbálkozások hiábavalók lesznek; a diadalmas emberi gondolat tüze leolvasztja az ólomplombákat s a gondolat szabadon özönlik országról-országra, világrészről-világrészre. A középkornak a rádiófonó a fejfeje.

ügyben az esküdtzéki tárgyalás s tettének beismerése után az esküdtek egyhangu verdiktje gyermekgyilkosságban mondotta ki bűnösnek, melynek alapján a bíróság Kerescsmár Linát 3 évi súlyos börtönre ítélte el.

GLÁSZI — HIREK

— **Oszebni glász.** Nas domacsin rojen v Stükovci g. Dr. Vucsák Stevan zdravnik sje naszelo v M. Soboti, gdé de z zacsétkom 15. t. m. 'ze szprímao betéznike, kak nam je znáno, v hízi g. Faludi (Kolodvorska u.)

— **Hodos.** Nase ogengaszilno drústvo je t. m. 7. dobro obiszkanó veszelico obdrzála v krcsmi g. Bencsecz. Póleg dobre vóle je pa ne zosztála dobrodelnoszt, ár z pomocsjöv ggcs. Könye Elvi i Könye Jolánke sje je nábralo za „Jugoslovensko Matico“ 150 Din, stero je drústvo pótom „Mörszka Krajina“ odposzlalo v merodajno meszto.

— **Ki je dète morila.** Kerescsmár Lina, szlú'zkinja pri Titán trgóvci v Černelavci, kak szmó tó szvojecszano 'ze opiszali, je zadúsila 10. aug. szvoje nóworojeno moskoga szpóla dète. Taki je bila a:etirana, zaszlísana i prèkdána k okró'znomi szodiscsi v Maribor, gdé je 10. szeptembra obszोजना na trí létni tézki zápor.

— **Szlobodna velka imánja.** Kak sje zvé do vogrszki drúzavlánov lászt, jugoszlávszka imánja v krátkom od sekvesture gorí odszlobodjena. Tó sje razmi da z szvojim imánjom do szami ravnali léko.

— **Személyi hir.** Földink Strukovci születésü Dr. Vucsák István orvos, M. Sobotában letepedett, hol orvosí gyakorlatát — tudunkkal — a Faludi féle házban az állomás felé vezető utcában) hó 15-én már meg is kezdi.

— **Ismét felrobbant egy erőd Bukarest mellett.** Szombaton délben 12 óra tájban az afumáci erődben, mely követlenül Bukarest mellett van, eddig ismeretlen okokból tűz ütött ki. A tűz nem sikerült lokalizálni és emiatt az egyik szomszédos őszerraktárra is áttért, ahol egymásután több robbanás reszketette meg a levegőt. Az egyik

robbanás zaját még Bukarestben is jól hallották. A fővárosi rendőrprefekturák együttesen szállottak ki a tűz okának megállapítására. Későbbi távirat szerint a robbanás egy motor kipattanó szikrájából keletkezett, amely több rakéták egy autobusban voltak felhalmozva. Innen a lángok továbbterjedtek és hét vagon robbantóanyagot hamvasztottak el. A kár meg haladja a nyolcmillió leit.

— **Amerikai kivándorlók,** kik munkájuk közben járnak szerencsetlenül vagy lelik halálukat, a végkielégítését megállapító bizottság azt az összeget veszi alapul, amellyel tényleg saját és hozzátartozóik fenntartásához hozzájárultak. A család fenntartására szóló összeget azért bizonyítani kell postai vagy bank vevénnyel, illetőleg nyugtával, a szerencsetlenül járt leveleivel. Csak így lesz az ügy rendesen elintézve s a díj igazságosan megítélve. Ezt pedig a Zagrebi „Izseljeniški komisarijat“ utján, de hat hónapon belül (a halálozás vagy szerencsetlenség napjától) lehet csak elintézni.

— **Ideiglenes evang. fel-sőbb hatóság megválasztásának** kormány által való jóváhagyását illető 252. számú rendeletét hozza az aug. 23-ik hivatalos lap. Ezen egyházi hatóság lesz hivatta a halsztást nem tűrő sürgős ügyek felett dönteni mindaddig, míg a végleges egyház kerület és megye meg nem alakul. Ez egyház bíróságba. Prekmurje részéről Kovács István M. Sobotai esperes ur van megválasztva.

— **Leszállították a gabona kiviteli vámját.** A minisztertanács dr. Spaho pénzügyminiszter javaslatára legutóbbi ülésén döntött a liszt és gabona kiviteli vámjáról. A minisztertanács elhatározta, hogy a liszt kiviteli vámját teljesen el törli. A buza kiviteli vámját husz dinárról 16 dinárra szállította le. A határozat azonnal érvénybe lépett.

— **A prágai őszi mintavásárrt** szeptember 21-től 29-ig tartják meg. A résztvevők az SHS. királyság vasutain 50%-os átutazási kedvezményben részesülnek, Csehszlovákiában 33%-os kedvezményben: Magyarországon keresztül a Máv vonalakon a magasabb osztályon az alacsonyabb osztály tarifáit fizetik.

— **Hodos.** A hodos önk. tűzoltó egyesület f. hó 7-én a Bencsecz-féle vendéglőben, az egyesület felszerelésének bővítése javára jól sikerült táncmulatságot rendezett. Ahogy a jó kedv nem hiányzott, épp úgy az áldozatkészség sem hiányzott, mert Könye Elvi és Könyelstván faradozásával 150 D. gyűlt össze a Jugoslovenska Matica javára, melyet a „Mörszka Krajina“ utján illetékes helyre el is juttatták.

SPORT.

S. K. „Mercur“ Maribor — S. K. „Mura“.

Prijateljska tekma dne 14. t. m. v nedeljo ob 4 uri popoldne na igrišču S. K. „MURA“. Pred tekme, ki se prične točno ob določenem času igra hazena „Mura“ počensí ob 3 uri popoldne. Moštvo „Mura“ nastopi z nekoliko spremenjeno zasedbo.

S. K. „Mercur“ Maribor — S. K. „Mura“.

Folyó hó 14-én vasárnap d. u. 4 órakor barátságos mérkőzés a „Mura“ pályáján. Mérkőzés előtt, amely pontosan a megjelölt időben kezdődik — a „Mura“ hazena csapatai játszanak d. u. 3 órai kezdettel. „Mura“ csapata csekély változással a multkori összeállításban áll fel.

Pénezi — Pénz.

1 Dollár	= D.	74
100 Kor. Budapest	=	0.1080
100 Kor. Becs	=	0.1020
1 Kor. Praga	=	2.30
1 lira	=	3.35
Zürichben 100 Din =		7.05 sfrk.

Eladó más vállalkozás miatt 14 hold föld, 2 ló, 3 tehén, 1 bika, 7 sertés és gazdag holt felszerelésből, ugyszintén teljesen jó karban lévő épületekből álló kisgazdaság Márkiševcén. — Bővebbet KÜHÁR vendéglő MÁRKIŠEVCI.

KINO v MURSKI SOBOTI.

V nedeljo 14. szeptembra popold. ob 4., in večer ob 8 uri

BESTIJA

pustolovna drama u 6 činova.
U glav. uložci: ILA LOTH.

„DIE BESTIE“

VSTOPNINA: Gornje lože 10 Din, spodnje lože 8 Din, in II. prost. 3 D.
Lastnik kina GUSTAV DITTRICH

Tržtvo. Kereskedelem. Biágo — Áru.

LJULJANA: szept. 13.

100 kg. Psenica—Buza	Din.	370—385
» » 'Zito—Rozs		—325
» » Ovesz—Zab		—290
» » Kukorica		—300
» » Proszó—Köles		—300
» » Hajdina		—
» » Szenő—Széna		—67.5
» » Graj—Bab csres.		—
» » zmésan—vegyes bab		—500
» » Krumpli		—125
» » Len. sz.—Lenmag		—685
» » Det. sz.—Lóherm.		—

BENKO: szept. 13.

1 kg.	III.	II.	I.	prima
Bikóv. Bika	9.	10.	12.	13.
Telice } Üsző	9.	10.	11.	12.50
Krave } Tehén	5.	6.	7.	10
Teoci } Borju			16.	—
Szvinyé—Sertés			22.50	—
Mászt l-a—Zsirl-a.			30.	37.50
Zmócsaj—Vaj				35.
Spé—Szalona				32.50
Belice—Tojás 1 drb.				1.50

Eladó egy fehér leányszoba butor, ugyanott üzleti berendezés. Bővebbet PREKMURSKA TISKARNÁBAN

Kodaji je edna béla óprava za deklisko szobico. Tüdi tam edna óprava za tržovino. Vecs sje zvé v PREKMURSKI TISKARNI.

Cigeo po fál cêni!

Püconszke ciglence, zavolo ménkanya presztora, cigeo, steri de od dnez s mao nájkesznê do nówoga leta odpelani, odávajo prôii gotovomi placsilii jezero cigla za zidanye po 550 Din., jezero pokrivátjega (Falc) po 1400 Din.

MAGGIjeva
zabela

Dva izdelka, katera vsaka varčna gospodinja stalno rabi.

Pri današnjih pretiranih cenah za zalenjavo in meso za vsako kuhinjo in gospodinstvo neobhodno potrebna. — Najbolja kakovost pri najnižjih cenah.

MAGGIjeve
kocke

Z-haja vszako nedelo. — Naprêplacilo za: 1 leto 47, pò 24 irtao 12 Din. Zvân SHS., 70 Din v Ameriko 80 Din létno. Cêna anonc za □ cm: med textom i izjave i poszlano 1-50 Din reklâme 1— mali ogaszi 0-70 Din i dâvek. Pri vecskrát popôszit.

Rôkopiszi, ki sze ne szhrânjio i ne vrnêjo sze posilajo: Reditelsztvo i oprâvnistvo Mòrszka Krajina M Á R K I S E V C I br. 20. —: Postni csekovni racsun broj 12980. —:

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide küldendők: M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal M. Murška Sobota. —: Postatakarék számla száma 12980. —:

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára: 1 évre 47, félévre 24, negyedévre 12 Dinár. Külföldre 70, Amerikába 80 Din évente. Hirdetési ár □ cm-ként: szövegközti és nyíltér 1 50, rendes 1—, apróhirdetés 0-70 Din és az illeték. Többszörinél engedmény.

KÖZGAZDASÁG.

Tvrđka Stermecki v Celju.

Ob bistri Savinji, kjer so se svojedobno bili vroči narodni boji za „most do Adrije“, stoji malo a lepo mesto Celje, obdano z bogato okolico in močno industrijo. Na teh narodno vulkanskih tleh se je 1. marca 1905 naselil mlad, a delaven trgovec Rudolf Stermecki, sin slovenskega posestnika iz znanih vinskih goric Bizeljsko. Boj, ne samo navadno konkurenčni, ampak tudi narodno-konkurenčni se je bil na „nož“ in tu ne z jednakomernimi tekmeči temveč z starorenomiranimi nemškimi tvrtkami z močnim kapitalom in z najboljšimi tvorničnimi zvezami, katere so si znali tudi nekaj časa držati samo za sebe. Solidnost, jeklena volja in delo je zmagalo, majhna narodna trgovinica se je razvila še predvojno v veletrgovino, v veliko detajlno trgovino in v poštno razpošiljalno trgovino. Ime trgovine Stermecki iz Celja je bilo znano po vsih jugoslovanskih deželah prejšnje Avstrije in ilustrovani cenik pod imenom „Jugoslovanska razpošiljalna“ je visel kje na kljuki skoraj vsake jugoslovanske hiše. Radi vojne in poveljnih časov je nastala v vsaki redno in solidno vodeni trgovini stagnacija, kar se čuti še danes. Kljub temu se je pa posrečilo tvrdki Stermecki že pred vojno zasnovan načrt izpeljati.

Hiša kupljena leta 1911 se je po pogodbenim poteku 1923 spraznila vseh strank ter po prezidavanju 7 mesecev spremenila v velike dvorane, katerih ena v pritičju za detajlno trgovino ima 254 m², druge v prvem nadstropju za razpošiljalno in engros 204 m² in prostori za pisarne, krojače, čevljarje, šivalnico perila in druga skladišča 310 m², skupaj 876 m².

Stavbeno delo po načrtih stavbenega svetnika Alfred Keller-ja iz Dunaja, je zvršil znani stavbenik Konrad Golobranc iz Celja, portale i druga mizarška dela Vehovar, strojno mizarstvo. Celje, napise firme Pristou & Bricelj, Ljubljana, slikarska i pleskarska dela M. Dobravc, kleparska Franc Taškar, oba iz Celja, napeljava elektrike tvrdka Inkret & Belak, Celje, armature, sofitne svetilke in žarnice 8000 sveč so dobavili Kremeznki zavodi, Dunaj Zagreb.

Oddelki v detajlni trgovini so razvrščeni od zapada proti severu kakor sledi: 1.) preprego, zavese in posteljna oprema, 2.) bombažaste tkanine, 3.) volnene tkanine in sukno, 4.) čevlji, 5.) damsko konfekcija, 6.) moška konfekcija, 7.) perilo in modni predmeti, 8.) klobuki, 9.) garderoba, 10.) krojaška delavnica, 11.) čevljarstva delavnica, 12.) hišnikovo stanovanje.

II. Nadstropje, engros in razpošiljalna: 13.) šefova pisarna, 14.) knjigovodstvo, 15.) korespondenca in ekspedit, 16.) sukno, 17.) volnene tkanine, 18.) bombažaste tkanine, 19.) perilo in kratko robo, 20.) pletenine, 21.) stroji za rezanje vzorcev in šivanje kartonov, 22.) garderoba, 23.) lepjenje vzorcev, 24.) pakovalnica.

Na vsestranske zahteve posebno iz Srbije, Hrvatske, Bosne in Banata se je imečnik tvrdke letos odločil izdati zopet vzorčine kolekcije od vse manufakturne robe t. j. sukna, kamgarna, ševjota za moške in ženske obleke, parhent cefir, hlačevina, plataa itd., katere se bodo pa pošiljale samo proti 8 dnevni vrnitvi, drugače proti plačilu Din. 150.— Popolnoma zastoj pa dobi na zahtevo vsakdo krasno ilustrovani cenik z več tisoč predmeti in slikami.

Ker je želéznica precej draga, tvrdka Stermecki pa želi, da si to novo podjetje, katero predstavlja te vrste znamenitost Jugoslavije ugleda lahko tudi vsakdo izven Celja stanujoč, delila se bodo do preklica darila v blagu za povrnitev železniške vožnje in sicer pri enkratnem nakupu čez Din. 1000 — darilo za Din. 20. To se stopnjuje in doseže pri enkratnem nakupu čez 15.000 Din. vrednost 1500 Din. darila.

Izveti so samo ostanki kateri se itak prodajajo pod lastno ceno in sukanec.

Tvrđka Stermecki zaposluje danes čez 30 uslužbencev, potnike in agente ima pa po celi Jugoslaviji

A tej.

Irtá Nemes Miklós állatorvos, Murška Sobota. X.

»Nocard« tanár 3 majmot etetett szarvasmarha-heptika bacillusokkal kevert tejben fôtt rizszel. (Gyöngykórnak is nevezük e heptikát, szarvasmarhánál ezen alakja gyakoribb). Két majom általános gyümölkórnban pusztult el és látható volt, hogy a betegség kiindulási helye a bél volt. A harmadik majom sokáig szinylôdött, de látni lehetett rajta, hogy az is fertôzve lett, csak hogy jobban kibirta a betegséget. Dungenr késébb ember-szabásu majmot fertôzött úgy az ember, mint a szarvasmarha gyümölkórnjával. Embert kísérletre felhasználni nem lehet annak megállapítása céljából, hogy a szarvasmarha gyümölkórn mennyire ragadás, mégis a megfigyelések olyan egyénekben, akik hivatásuk közben könnyen fertôzhetik magukat azt bizonyítják, hogy a marha gyümölkórn heptika is átragad az emberre.

A berlini vágóhid alkalmazottjai gyakran kapnak börgümölkórn. Revenae és Tseherning 5 állatorvos iszlelt börgümölkórn. Krause-Müller-Sick, stb. mézárásokon bőr is inhüvely gyümölkórn láttak gyümölkórn állatok szétdarabolása közben fertôzött késsel okozott sérüléséből kiindulólap kifejtôdni.

(Polytatjuk.)

Köszönet nyilvánítás.

Mindazoknak, akik szeretett jó édes, nagy, illetve dédanyánk végtisztességén megjelentek, koszorukat helyeztek sírjára, különösen a helybeli evang. nőegyletnek, melynek választmánya teljes számban megjelent és így részvétükkel fájdalomukat enyhítették, leghálásabb köszönetemet nyilvánítom.

A gyászoló FALUDI család.

Előfizetések és hirdetések „Mórszka Krajínára“ felvételnek Erdőssy Barnabás papir és játékaru üzletében M. Sobotában a róm. katolikus templom mellett.

SALONIT

je nájbôgsa pokrivátja pala. Bôgsa je vak kaksastécs drúga pokrivátia náprava ár je lehka, nezgoriva i trpliva, záto tüdi nájfalésa »SALONIT« je po nigdasnyem Hatschekovom ETERNIT sistemi narejeni. Delajo ga v SOLINI pri Spliti. — Prékurmuzsko szkladisce je pri:

ČEH & GÁSPÁR trzovini MURSKA SOBOTA.

Vsze potrébno sze zvé tüdi tam.

KA NE VEŠ PITAJ

Univerzalni Informativni Biro

„ARGUS“

Knez Mihailova ulica 35. Telefon 6-25.

BEOGRAD

(Pasaž Akademije Nauka.)

BARNABAŠ ERDŐŠY

prej vodja tiskarne Balkányi.

Papir, trgovina z igračami

Pisarniške in šolske potrebščine Vsaokvrstne potrebščine za goste Vsaokvrstni časopisi

MURSKA SOBOTA

blizu r. k. cerkve in blizu pošte.

Nizke cene.

Fall Po ceni!

Turško mleto kavo Srbsko stoičeno kavo

Vse vrste pražene kave, vse vrste zrnate nepražene kave razpošilja poštine prosto:

Vardar industrija kave Jovo Gigović, Sušak.

Ceniki na zahtevo franko.

Figyelj és olvasd!

Megérkeztek a legújabb Őszi és Téli kalapmodelok, kalap ajándékok!

A. KIRÁLY

kalap és divatru üzletében M. Sobota. Megtekinthetők, minden vétel kényszer nélkül: — Ugyanott nagy választék: Harisnyák-, férfi-szoknik-, bluzok-, kötények-, illatszer pipercikkek és mindennemű rövidaru legolcsóbb beszerzési forrása.

Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

Hailó Lóvci!

Szamo tisztí stis je gvúsen, steri sze z pri: HEKLITS STEVAN

trzeci

v MURSKI SOBOTI

küplenoga patróna dá doj. Vu toj trzovini sze dobijo vsze za lóvce potrébna dugoványa, kakti: prvovrstni prázni i nabíti patróni, sprí, dímní i brezdímní práh, kapszini itd. itd. po náj nisisoj cêni. Szamo tü küpleni patróni szo gvúsní i pocêni.

Probajte i zse zagvústate!

Sukno

kangarn in ševjot za moške in ženske obleke, ter vsakovrstno manufakturno blago za čudovito nizke cene razpošilja veletrgovina

M. Stermecki, Celje

št. 335. Slovenija.

Kdo se zaveže, da vrne v roku 8 dni ali plača Din 150— dobil če veliko zbirko vzorcev (mustrov). Ilustrovani cenik brezplačno! Trgovci engros cene!

Fizess elő a

MÓRSZKA KRAJINA-ra